

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 20Co/218/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8812202685
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 11. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Boroň
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2013:8812202685.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Michala Boroňa a sudcov JUDr. Petra Straku a JUDr. Antónie Kandravej v právnej veci žalobcu: Z. Z., nar. XX.X.XXXX, bytom E. XX, XXX XX R., štátny občan SR, zastúpený AK-TARABČÁK, s.r.o. Hlavná 13, Prešov proti žalovaným: 1/ B. N., nar. X.XX.XXXX, bytom S. XXX, XXX XX, štátny občan K., 2/ Všeobecná úverová banka, a.s.; skrátene názov: VÚB, a.s., so sídlom Mlynské Nivy 1, 829 90 Bratislava, IČO: 31 320 155, o určenie neplatnosti právneho úkonu, o odvolaní účastníkov konania proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou z 22.5.2012, č.k. 10C 51/2012-78 jednohlasne takto

rozhodol:

I. O d m i e t a sa odvolanie žalovanej v 1. rade.

II. P o t v r d z u j e sa rozsudok vo výroku I.

III. M e n í sa rozsudok vo výroku III. tak, že žalovaní v 1. a 2. rade sú povinní spoločne a nerozdielne nahradiť žalobcovi trovy konania vo výške 297,90 Eur na účet jeho právneho zástupcu AK-Tarabčák, s.r.o., v lehote 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

IV. Žalovaná v 2. rade j e p o v i n n á nahradiť žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania vo výške 365,23 Eur na účet jeho právneho zástupcu AK-Tarabčák, s.r.o., v lehote 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom Okresný súd Vranov nad Topľou (ďalej len „súd prvého stupňa“) výrokom I. určil, že zmluva o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti reg. č.: 001/167772/11-001/000 zo dňa 17.6.2011, uzavretá medzi žalovanou v 1. rade, ako záložcom a žalovanou v 2. rade ako záložným veriteľom, dňa 17.6.2011, ktorej vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností bol povolený Správou katastra Vranov nad Topľou rozhodnutím sp. zn. V 880/2011, v časti, v ktorej predmetom bolo zriadenie záložného práva k nehnuteľnostiam zapísaným na LV č. XXX katastrálne územie S., ako parcely registra "C": parcelné číslo 1158/8 - zastavané plochy a nádvoria vo výmere 540 m², parcelné číslo 1158/18 - zastavané plochy a nádvoria vo výmere 38m² a v časti, v ktorej predmetom bolo zriadenie záložného práva k nehnuteľnostiam zapísaným na LV č. XXX katastrálne územie S., ako "Stavby": rodinný dom, súp. č. XXX, postavený na parcele reg. "C" parc. č. 1158/8, je neplatná. Druhým výrokom vyslovil, že žalobu v prevyšujúcej časti zamietal. O trovách konania rozhodol tak, že žalovaná v 1. rade je povinná zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania za trovy právneho zastúpenia vo výške 255,84 Eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a žalovanej v 2. rade náhradu trov konania nepriznal. Výrokom V. žalovanej uložil povinnosť zaplatiť súdny poplatok vo výške 99,50 Eur.

Rozhodnutie odôvodnil cit.: „Výsledkom vykonaného dokazovania bol zistený skutkový stav totožný so skutkovým stavom uvádzaným v žalobe. Samotná žalobkyňa tento skutkový stav nepoprela a vo svojej výpovedi uviedla dôvody, pre ktoré pristúpila k uzavretiu záložnej zmluvy - súd dôvody uvádzané žalobkyňou považuje pre rozhodnutie predmetu sporu za irelevantné.

Občiansky zákonník spája neplatnosť právneho úkonu na prvom mieste s právnym úkonom, ktorý svojím obsahom či účelom odporuje zákonu t.j. Občianskemu zákonníku alebo inému zákonu - napr. aj § 76 ods. 1 písm. e) OSP, keď vykonateľným predbežným opatrením je účastníkovi konania zakázané nakladať s vecou. Právny úkon môže byť v rozpore so zákonom buď svojím obsahom, alebo účelom. Právny úkon je v rozpore so zákonom svojím obsahom vtedy, ak práva a povinnosti určené právnym úkonom nie sú v súlade s kogentnými ustanoveniami zákona. Svojím účelom je právny úkon v rozpore so zákonom, keď zákon ustanovuje určité práva alebo povinnosti len za účelom, ktorý je v zákone buď výslovne vyjadrený, alebo ktorý je z neho zrejmý, ale právny úkon sledoval iný účel.

Neplatnosť vyslovená v niektorých ustanoveniach Občianskeho zákonníka nie je nejakou špecifickou osobitnou neplatnosťou. Je len upozornením na to, že porušenie práve tohto predpisu má za následok použitie sankcie neplatnosti. To však neznamená, že by táto sankcia nepostihla porušenie iných právnych predpisov, ktoré majú kogentnú povahu, i keď sa zákon pri nich výslovne nezmieňuje o sankcii neplatnosti.

Judikatúra vyvodila absolútnu neplatnosť právneho úkonu z dôvodu rozporu so zákonom v prípade, kedy predávajúci porušil zákaz prevodu veci (nehnutelnosti) uložený mu vykonateľným predbežným opatrením v zmysle § 76 ods. 1 písm. e) OSP (napr. rozhodnutie publikované v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk /Česká republika/ pod č. 59, ročník 2001, str. 537).

Dokonca rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 29 Odo 1149/2003, zo dňa 23.2. 2006, toto rozhodnutie ešte rozšíril a uviedol, že táto absolútna neplatnosť sa nezhojí ani tým, že súd predbežné opatrenie po uzavretí kúpnej zmluvy neskôr zruší.

Niet jediného dôvodu, pre ktorý by sa táto neplatnosť právneho úkonu nemala vzťahovať aj na zmluvu o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti - pokiaľ záložca porušil zákaz založiť nehnuteľnosť uložený mu vykonateľným predbežným opatrením v zmysle § 76 ods. 1 písm. e) OSP. Tento zákaz jednoznačne vyplýva z výroku uznesenia Okresného súdu Vranov nad Topľou č.k. 7C 31/2004-86 zo dňa 27.6.2006, ktorým súd predbežné opatrenie nariadil.

Poukazujúc na vyššie uvedené súd výrokom I. určil rozsah, v akom je napadnutá zmluva o zriadení záložného práva, uzavretá medzi žalovanou v 1.rade a žalovanou v 2.rade ako záložným veriteľom dňa 17.6.2011 neplatná.

Výrokom II. súd v prevyšujúcej časti - v časti týkajúcej sa parcely č. 1158/11 záhrady vo výmere 359 m2 žalobu zamietol a to z toho dôvodu, že táto parcela nebola predmetom výroku uznesenia 7C/31/2004 zo dňa 27.6.2006, ktorým bolo predbežné opatrenie nariadené.

Nad rámec vyššie uvedeného súd dodáva, že posudzovaná zmluva, ktorá bola vyhotovená záložným veriteľom (žalovanou v 2.rade) „trpí“ závažnou vadou - sám záložný veriteľ totiž v zmluve nie je označený v súlade so svojim obchodným menom zapísaným v obchodnom registri a správne by mal byť označený ako „Všeobecná úverová banka, a.s.; skrátený názov: VÚB, a.s.“

Proti rozsudku podali odvolanie účastníci konania.

Žalobca vo včas podanom odvolaní namietal nepriznanie odmeny a režijného paušálu vo výške 66,32 Eur za úkon právnej služby - ďalšia porada s klientom z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci a nepreskúmateľnosti rozsudku v tejto časti pre nedostatok dôvodov. Za nesprávny postup súdu prvého stupňa považoval i nepriznanie cestovného vo výške 29,15 Eur za cestu osobným motorovým vozidlom. K podanému odvolaniu priložil technický preukaz a prehľad cien pohonných hmôt v rozhodnom období. Na základe uvedeného navrhol, aby odvolací súd zmenil rozsudok v napadnutom výroku o trovách konania tak, že žalovanú v 1. rade zaviazal na náhradu trov konania vo výške 346,27 Eur.

Žalovaná v 2. rade vo včas podanom odvolaní poukázala na to, že sa súd prvého stupňa nevyporiadal so skutočnosťami týkajúcimi sa vzniku záložného práca, dobromyseľnosti pri uzatváraní záložnej zmluvy a tým, že žalobca mal preukázateľne vedomosť o nariadenom predbežnom opatrení a napriek tejto vedomosti neuskutočnil potrebné úkony na zabezpečenie materiálnej publicity katastrálneho operátu. Súd prvého stupňa sa tiež nevenoval otázke naliehavého právneho záujmu na určení neplatnosti právneho úkonu. Navrhla napadnutý rozsudok zmeniť, žalobu zamietnuť a priznať náhradu trov konania.

K podanému odvolaniu žalovanej v 2. rade sa vyjadril žalobca. Vyjadril nesúhlas s podaným odvolaním a navrhol, aby odvolací súd rozsudok vo veci samej ako správny potvrdil.

Rozsudok odvolaním napadla i žalovaná v 1. rade.

Odvolací súd sa pred rozhodnutím vo veci samej zaoberal otázkou včasnosti odvolania žalovanej v 1. rade proti rozsudku súdu prvého stupňa vo veci samej a vec prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s ustanovením § 214 ods. 2 O.s.p., pričom dospel k záveru, že odvolanie žalovanej v 1. rade je potrebné odmietnuť ako podané oneskorene.

Podľa ust. § 47 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“), do vlastných rúk treba doručiť písomnosti, pri ktorých tak ustanovuje zákon, a iné písomnosti, ak to nariadi súd.

Podľa ust. § 158 ods. 2 O.s.p., rovnopis písomného vyhotovenia rozsudku sa doručuje účastníkom, prípadne ich zástupcom do vlastných rúk.

Podľa § 57 ods. 2 O.s.p. lehoty určené podľa týždňov, mesiacov alebo rokov končia sa uplynutím toho dňa, ktorý sa svojím označením zhoduje s dňom, keď došlo k skutočnosti určujúcej začiatok lehoty, a ak ho v mesiaci niet, posledným dňom mesiaca. Ak koniec lehoty prípadne na sobotu, nedeľu alebo sviatok, je posledným dňom lehoty najbližší nasledujúci pracovný deň.

Podľa ust. § 204 ods. 1 O.s.p., odvolanie sa podáva do 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti rozhodnutiu ktorého smeruje. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa ust. § 218 ods. 1 písm. a) O.s.p., odvolací súd odmietne odvolanie, ktoré bolo podané oneskorene.

Z obsahu spisu vyplýva, že rozsudok súdu prvého stupňa bol žalovanej v 1. rade doručený dňa 19.7.2012.

Zákonná 15 - dňová lehota uplynula žalovanej dňa 3.8.2012, ktorý pripadol na piatok. Odvolanie však bolo podané na pošte dňa 6.8.2012 a zaslané elektronicky dňa 6.8.2012. Z uvedeného vyplýva, že odvolanie žalovanej v 1. rade bolo podané oneskorene.

Písomné vyhotovenie rozsudku doručené žalovanej v 1. rade obsahuje správne poučenie o tom, že proti rozsudku je odvolanie prípustné, ktoré možno podať v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia.

Na základe uvedeného odvolací súd preto v súlade s ust. § 218 ods. 1 písm. a) O.s.p. odmietol odvolanie žalovanej v 1. rade.

Následne Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) preskúmal vec v rozsahu suspenzívneho odkladného účinku odvolania t.j. vo vyhovujúcom výroku a v súvisiacom výroku o trovách konania (§ 206 O.s.p.), za účelom doplnenia dokazovania nariadil pojednávanie (§ 214 O.s.p.). Vzhľadom na odlišný právny názor vo vzťahu k neplatnosti právneho úkonu oboznámil účastníkov konania s týmto názorom podľa § 213 ods. 2 O.s.p. a po vyjadreniach účastníkov konania a doplnení dokazovania dospel k záveru, že rozsudok vo veci samej, a to v napadnutom výroku I je vecne správny.

Podľa § 40a OZ, ak ide o dôvod neplatnosti právneho úkonu podľa ustanovení § 49a, 140, § 145 ods. 1, § 479, § 589, § 701 ods. 1 a § 741b ods. 2, považuje sa právny úkon za platný, pokiaľ sa ten, kto je takým úkonom dotknutý, neplatnosti právneho úkonu nedovolá. Neplatnosti sa nemôže dovolávať ten, kto ju sám spôsobil. To isté platí, ak právny úkon nebol urobený vo forme, ktorú vyžaduje dohoda účastníkov (§ 40). Ak je právny úkon v rozpore so všeobecne záväzným právnym predpisom o cenách, je neplatný iba v rozsahu, v ktorom odporuje tomuto predpisu, ak sa ten, kto je takým úkonom dotknutý, neplatnosti dovolá.

Podľa § 145 ods. 1 OZ, bežné veci týkajúce sa spoločných vecí môže vybavovať každý z manželov. V ostatných veciach je potrebný súhlas oboch manželov; inak je právny úkon neplatný.

Podľa § 151b ods. 1 OZ, záložné právo sa zriaďuje písomnou zmluvou, schválenou dohodou dedičov o vyporiadaní dedičstva, rozhodnutím súdu alebo správneho orgánu, alebo zákonom. Zmluva o zriadení záložného práva na hnutelnú vec sa nemusí uzatvoriť v písomnej forme, ak záložné právo vzniká odovzdaním veci podľa tohto zákona.

Podľa § 151e ods. 2 OZ, záložné právo k nehnuteľnostiam, bytom a nebytovým priestorom vzniká zápisom v katastri nehnuteľností, ak osobitný zákon neustanovuje inak.

Odlišný právny názor sa týka právnej otázky, že predbežné opatrenie uložené súdom podľa § 76 ods. 1 písm. e, f) O.s.p. nemá z hľadiska hmotnoprávneho vplyv na platnosť právneho úkonu. Odlišný právny názor sa tiež týkal právneho posúdenia vecí, v zmysle ktorého ak žalovaná v 1. rade uzavrela zmluvu o zriadení záložného práva k časti nehnuteľnosti bez súhlasu žalobcu a ten sa domáha neplatnosti právneho úkonu, ide o neplatnosť relatívnu (§ 145 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) v spojení s ust. § 40a OZ), a to v časti, ktorej sa relatívna neplatnosť právneho úkonu dotýka.

Z obsahu spisu odvolací súd zistil, že žalobca sa žalobou domáha určenia neplatnosti právneho úkonu a žiadal, aby súd rozsudkom určil, že zmluva o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti č. reg.: 001/167772/11-001/000, ktorej vklad bol povolený Správou katastra Vranov nad Topľou pod č. V 880/2011-49/11 uzatvorená medzi žalovanou v 1. rade a žalovanou v 2. rade, ktorým bolo zriadené v prospech žalovanej v 2.rade záložné právo na nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXX k.ú. S., je absolútne neplatná z dôvodu nerešpektovania zákazu nakladať s predmetnými nehnuteľnosťami v nariadenom predbežnom opatrení v konaní o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov vo veci vedenej na Okresnom súde Vranov nad Topľou pod sp. zn. 7C 31/2004 (uznesenie Okresného súdu Vranov nad Topľou č.k. 7C 31/2004-86 zo dňa 27.6.2006).

Odvolací súd sa nestotožňuje s odvolacou námietkou žalovaného v 2. rade v tom smere, že neexistuje naliehavý právny záujem na určení neplatnosti právneho úkonu (§ 80 písm. c) O.s.p.).

V danej veci bolo potrebné vychádzať z ust. § 34 ods. 2 katastrálneho zákona, ktoré ustanovenie predpokladá inter alia explicitne rozsudok o neplatnosti právneho úkonu. Takýmto rozsudkom sa prinavrúti stav spred obdobia neplatného právneho úkonu. Rozsudok o určení neplatnosti právneho úkonu je naopak typickým prostriedkom nápravy nesprávne vyznačeného stavu v katastri na základe neplatného právneho úkonu. Naliehavý právny záujem na určení neplatnosti zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti reg. č.: 001/167772/11-001/000 zo dňa 17.6.2011 je preto daný.

Nadobudnutie záložného práva je upravené dvojfázovým spôsobom. V prvej fáze dochádza k uzavretiu zmluvy, t.j. k vzniku obligačného vzťahu medzi účastníkmi konania. Zmluva je právnym titulom zriadenia záložného práva. V druhej fáze k právnemu titulu pristupuje ďalšia právna skutočnosť, a tou pri nehnuteľných veciach je vklad do katastra nehnuteľností. Vklad do katastra nehnuteľností je spôsobom (modusom) nadobudnutia (vzniku) záložného práva. Možno tomu rozumieť tak, že zmluva má obligačný význam (účinnok). Naopak vecno-právny účinok je označovaný ako okamih, v rámci ktorého je zavŕšený proces prevodu vecného práva (záložného práva) tak, že vecné právo patrí inému subjektu práva. Je preto potrebné rozlišovať platnosť a účinnosť právneho úkonu.

V tomto smere odvolací súd poukazuje na právny názor Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci 3 SŽ-o-KS 17/2005 <http://www.supcourt.gov.sk/rozhodnutia/?ID=48&art_spisznac=3%25S%25%25o%25KS%2517%252005&odoslat=Odosla%C5%A5>: „Predbežné opatrenie súdu uložené podľa § 76 ods. 1, písm. e), f) O.s.p. obsahom, ktorého je zákaz nakladať s nehnuteľnosťou v zásade nemá z hľadiska hmotnoprávneho vplyvu na platnosť právneho úkonu. Občiansky zákonník, ktorý ako právny predpis stanovuje všeobecné náležitosti právnych úkonov i osobitné náležitosti zmluvy o zriadení vecného bremena a podmienky platnosti právnych úkonov nesankcionuje neplatnosťou (§ 39 OZ) zmluvy, ktoré sú uzavreté napriek zákazu vyslovenému v súdnom rozhodnutí. Súdne rozhodnutie obsahom, ktorého je zákaz nakladania s nehnuteľnosťou sa v zásade dotýka iba účinkov právneho úkonu, nie predpokladov jeho vzniku. Nakladanie s nehnuteľnosťou sa prejaví až v čase účinnosti právneho úkonu. Na nadobudnutie práva zodpovedajúceho vecným bremenám je potrebný vklad do katastra nehnuteľností (§ 151o ods. 1 OZ). Právne účinky vkladu vznikajú na základe právoplatného rozhodnutia správy katastra o jeho povolení (§ 28 ods. 3 zákona č. 162/1995 Z.z. katastrálny zákon). Z uvedeného je zrejmé, že pred povolením vkladu účinky právneho úkonu nenastanú. Z tohto dôvodu zmluva, ktorej účinky nenastali nemôže byť v rozpore so súdnym rozhodnutím ukladajúcim zákaz nakladania s nehnuteľnosťou.“

Za takejto situácie právny záver súdu prvého stupňa o absolútnej neplatnosti právneho úkonu z dôvodu rozporu so zákonom v dôsledku porušenia zákazu nakladať s nehnuteľnosťou nie je správny.

Zmyslom a účelom predbežného opatrenia o zákaze nakladať s nehnuteľnosťou je okrem iného chrániť tretie osoby pri uzatváraní zmluvných vzťahov. Predbežné opatrenie sa má zaregistrovať do verejného registra (katastra nehnuteľností). V danom prípade predbežné opatrenie nebolo zapísané do verejného registra. Zistený skutkový stav opodstatňuje záver, že žalovaná v 2. rade bola upozornená záložcom, že k založenej nehnuteľnosti je nariadené predbežné opatrenie.

Za takéhoto stavu postup žalovanej v 2. rade odporuje požiadavke odbornej starostlivosti a je konaním, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi.

Podľa § 4 ods. 8 zákona č. 250/2008 Z.z. o ochrane spotrebiteľa (ďalej len „zákon o ochrane spotrebiteľa“) predávajúci nesmie konať v rozpore s dobrými mravmi. Konaním v rozpore s dobrými mravmi sa na účely tohto zákona rozumie najmä konanie, ktoré je v rozpore so vžitými tradíciami a ktoré vykazuje zjavné znaky diskriminácie alebo vybočenia z pravidiel morálky uznávanej pri predaji výrobku a poskytovaní služby, alebo môže privodiť ujmu spotrebiteľovi pri nedodržaní dobromyseľnosti, čestnosti, zvyklosti a praxe, využíva najmä omyl, lešť, vyhrážku, výraznú nerovnosť zmluvných strán a porušovanie zmluvnej slobody.

Konkrétne konanie banky žalovanej v 2. rade možno hodnotiť ako nečestné a neobvyklé, ak vychádzala z argumentácie, že ak predbežné opatrenie nie je zapísané na liste vlastníctva, nemá účinky.

Údaje v katastri sú hodnoverné a sú záväzné, ak sa nepreukáže opak (§§ 70, 71 zákona č. 162/1995 Z.z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon).

Kataster nehnuteľností nie je vybudovaný na materiálnej publicite katastra a o opaku bol žalovaný v 2. rade upozorený (čl. 33 arg. „keď sa ma banka pýtala, či je nejaký s uzavretím záložnej zmluvy, ja som povedala, že existuje predbežné opatrenie, banka sa však uspokojila s tým, že nie je zapísané na liste vlastníctva.“, obdobne výpoveď v trestnom konaní). Žalovaná v 2. rade teda konala v rozpore s nariadením súdu a takýmto konaním sa dostala do rozporu s ust. § 4 ods. 8 zákona o ochrane spotrebiteľa.

V časti týkajúcej sa pozemku v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov žalovaný v 2. rade mohol dobre predpokladať, že je záložkyňa vydatá, či rozvedená a titulom je kúpa tak, že môže ísť o vec v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov (viď kópiu preukazu totožnosti a výpis z LV č. XXX k. ú. S.).

Z obsahu bankového spisu je evidentné podcenenie zistenia skutočného vlastníctva. Ak by žalovaný v 2. rade naplnil požiadavku odbornej starostlivosti, zistil by, že časť nehnuteľnosti je v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov.

Právny úkon, ktorý bol urobený len jedným z manželov bez súhlasu druhého manžela a ktorý nie je vybavovaním bežnej veci, sa považuje za platný, pokiaľ ten, kto je ním dotknutý, sa jeho neplatnosti nedovolá. Nejde teda o absolútnu neplatnosť, ale o relatívnu neplatnosť právneho úkonu (§ 40a OZ v spojení s ust. § 145 ods. 1 OZ).

Zriadenie záložného práva na nehnuteľnosť patriacu do bezpodielového spoluvlastníctva manželstva nie je bežnou vecou, ktorú môže v zmysle § 145 ods. 1 OZ vybavovať každý z manželov. Preto ak jeden z manželov uzavrie zmluvu o zriadení záložného práva na nehnuteľnosti bez súhlasu druhého manžela, je takýto právny úkon považovaný za platný len do času, keď druhý manžel sa jeho neplatnosti dovolá (§ 40a OZ), pričom dovoláť sa musí voči všetkým účastníkom právneho úkonu.

Žalobca sa dovolal neplatnosti voči všetkým účastníkom zmluvy o zriadení záložného práva, preto je tento právny úkon neplatný v zmysle ust. § 145 ods. 1 OZ.

Odvolačný súd so zreteľom na vyššie uvedené dospel k záveru, že zmluva o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti reg. č.: 001/167772/11-001/000 zo dňa 17.6.2011, uzavretá medzi žalovanou v 1. rade, ako záložcom a žalovanou v 2. rade ako záložným veriteľom, dňa 17.6.2011 je s poukazom na ust. § 39 OZ v rozpore so zákonom (§ 4 ods. 8 zákona o ochrane spotrebiteľa, § 145 ods. 1 OZ). Preto boli splnené podmienky na to, aby odvolací súd rozsudok vo výroku I. ako vecne správny potvrdil (§ 219 ods. 1 O.s.p.).

Vo vzťahu k odvolacím námietkam žalobcu o neúčelnosti úkonu právnej služby - porada s klientom, odvolací súd poznamenáva, že obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky je aj to, že účastník konania, ktorý v konaní, spravidla v spore, uspel, má, zásadne, právo na to, aby sa mu nahradili všetky trovy, ktoré zaplatil vo vecnej súvislosti s uplatnením tohto základného práva.

Zmyslom a účelom náhrady trov konania v konaní pred všeobecným súdom je poskytnúť úspešnému účastníkovi alebo účastníkov, ktorému to priamo priznáva zákon, náhradu tých trov konania, ktoré vo

vecnej a časovej súvislosti s konaním musel alebo bude musieť nepochybne zaplatiť, pričom by ich nemusel zaplatiť, ak by tu nebolo konanie pred všeobecným súdom.

Súd rozhodujúci o priznaní náhrady trov konania je povinný vždy skúmať účelnosť vynaložených trov konania uplatnených úspešným účastníkom v spore, ako i skutočnosť, či nie sú splnené podmienky pre postup podľa § 150 O.s.p.; nie je rozhodujúce, či je tomu tak pri uplatnení práva alebo jeho bránení.

Je potrebné vziať na zreteľ, že účelnosť vynaložených nákladov je podmienkou ich priznania, pričom táto otázka nie je v zákone explicitne vyjadrená. Podmienkou je, že ide o výdavky potrebné na uplatňovanie či bránenie práv účastníka konania. Súdu prináleží hodnotiť ako kritérium pre ich priznanie ich účelnosť, resp. nevyhnutnosť.

Účelnosť je vlastnosť procesu spočívajúca v sledovaní cieľa. Účelnosť spravidla nachádza svoju opodstatnenosť vtedy, ak vychádza zo zákonných dôvodov a neprekračuje ich medze.

Odvolací súd sa v medziach týchto úvah v plnom rozsahu stotožnil s nepriznaním náhrady trov konania za úkon právnej služby - porada s klientom. Z obsahu spisu nevyplývala potreba porady žalobcu s právnym zástupcom, nakoľko nedošlo k zmene skutkového stavu veci.

Naopak dôvodným bolo zmeniť rozsudok vo výroku o trovách konania vo vzťahu k priznaniu náhrad cestovného právneho zástupcovi žalobcu vo výške 29,15 Eur za cestu S. - N. nad R. a späť, t.j. 200 km pri priemernej spotrebe 7l/100km a cene pohonných hmôt 1,55 Eur a amortizácii 0,183 Eur/km a náhrad za stratu času za 4 polhodiny á 12,71 Eur. V odvolacom konaní úspešný žalobca predložil fotokópiu technického preukazu motorového vozidla.

So zreteľom na uvedené odvolací súd zmenil rozsudok vo výroku III. o trovách konania pred súdom prvého stupňa tak, že žalovaní v 1. a 2. rade sú povinní spoločne a nerozdielne nahradiť žalobcovi trovy konania vo výške 297,90 Eur na účet jeho právneho zástupcu AK-Tarabčák, s.r.o., v lehote 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

V súvislosti s vyúčtovaním trov odvolacieho konania sa odvolací súd nestotožňuje s názorom žalobcu, ak si náhradu trov právneho zastúpenia vypočítal z hodnoty pohľadávky zabezpečenej záložným právom a v tejto súvislosti poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci 2MCdo 18/2008: „Predmetom konania o určenie neplatnosti právneho úkonu, v tomto prípade kúpnej zmluvy, je posúdenie, či preskúmaný právny úkon bol urobený v súlade s právnymi predpismi, čo predstavuje skutočnosť objektívne neoceniteľnú peniazmi. Pri výpočte trov právneho zastúpenia treba preto v prípadoch sporov o určenie platnosti, resp. neplatnosti právneho úkonu vychádzať zo základu tarifnej odmeny podľa § 11 ods. 1 vyhl. č. 655/2004 Z.z.“

Podľa § 11 ods. 1 písm. a) vyhl. MS SR č. 655/2004 Z.z., základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby je jedna trinástina výpočtového základu, ak nie je možné vyjadriť hodnotu veci alebo práva v peniazoch, alebo ju možno zistiť len s nepomernými ťažkosťami. Za rok 2013 základná sadzba tarifnej odmeny činí sumu 60,07 Eur a režijný paušál je vo výške 7,81 Eur.

V odvolacom konaní úspešnému žalobcovi vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania, a to trovy právneho zastúpenia za tieto úkony služby: vyjadrenie k odvolaniu žalovanej v 1. rade, vyjadrenie k odvolaniu žalovanej v 2. rade, pojednávanie 17.10.2013, vyjadrenie zo dňa 5.11.2013 a pojednávanie dňa 19.11.2013 á 60,07 Eur + 7,81 Eur ako režijný paušál.

Za účasť na verejnom vyhlásení rozsudku dňa 12.9.2013, ktoré sa skončilo vyhlásením uznesenia o nariadení pojednávanie vo veci dňa 3.10.2013 patrí žalobcovi náhrada trov právneho zastúpenia vo

výške 1 výpočtového základu v zmysle § 14 ods. 5 vyhl. MS SR č. 655/2004 Z.z., t.j. 15,02 Eur a režijný paušál 7,81 Eur.

Žalobcovi patrí i náhrada hotových výdavkov za vyhotovenie fotokópií listín zo spisu vo výške 3 Eur.

Nebolo však dôvodné priznať náhradu trov právneho zastúpenia za úkony odvolanie proti výroku o trovách konania, keďže podané odvolanie bolo opodstatnené iba čiastočne, čo do priznania cestovného a náhrad za stratu času. Porady s klientom dňa 12.9.2013 a 6.11.2013 a štúdium spisu odvolací súd nevyhodnotil ako účelné a ich účelnosť nepreukázal v súlade s vyššie uvedeným ani samotný žalobca. Napokon nebolo dôvodné priznať žalobcovi náhradu trov právneho zastúpenia za úkon právnej služby - účasť na pojednávaní dňa 3.10.2013. Z dôvodu doručenia ospravedlnenia zo strany žalovanej v 1. rade a žiadosti o odročenie pojednávania dňa 2.10.2013 boli účastníci konania telefonicky upovedomení o zrušení termínu pojednávania. K uvedenému odvolací súd poznamenáva, že pojednávanie sa dňa 3.10.2013 neuskutočnilo, preto žalobca nemá nárok na náhradu trov právneho zastúpenia za účasť na pojednávaní, ktoré sa neuskutočnilo.

So zreteľom na uvedené odvolací súd v zmysle ust. § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s ust. § 142 ods. 1 O.s.p. rozhodol o trovách odvolacieho konania tak, že žalovaná v 2. rade je povinná nahradiť žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania vo výške 365,23 Eur na účet jeho právneho zástupcu AK-Tarabčák, s.r.o., v lehote 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.